

Ο Παναγιώτης Βοκοτόπουλος θυμάται το Άγιον Όρος

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Έχουν κυλήσει 51 χρόνια από την πρώτη μου επίσκεψη στο Άγιον Όρος. Παρέα με τον κ. Παναγιώτη Ματορίκο, υπάλληλο του Υπουργείου Οικονομικών και δοκιμασμένο πεζοπόρο, που ε γνώριζε το Άγιον Όρος και κατήρτισε το πρόγραμμά μας, και με τον Πέτρο Κατηφόρη, Έφορο του Τμήματος Αθηνών του Ελληνικού Ορειβατικού Συνδέσμου, επισκέφθηκα τότε σε δύο εβδομάδες τα είκοσι μοναστήρια και μερικές σκήτες και ανέβηκα στην κορυφή. Στα πρόθυρα σήμερα της τετάρτης ή πέμπτης ηλικίας, απορώ με την ενεργητικότητα μου και την αντοχή που είχα στα 26 μου χρόνια.

Στο Άγιον Όρος ξαναπήγα για σχετικώς μεγάλα διαστήματα — δώδεκα με δεκαπέντε μέρες — το Πάσχα του 1961, 62 και 67 και το δεκαπενταύγουστο του 1975, και αργότερα για λίγες μέρες πάρα πολλές φορές. Η αλλαγή που διαπιστώνει κανείς στα πενήντα αυτά χρόνια είναι καταλυτική. Το 1956 δεν υπήρχε κανένας αμαξιτός δρόμος, και οι μετακινήσεις γινόντουσαν πεζή ή με καΐκι. Με εξαίρεση μερικές επεμβάσεις, π.χ. στην έδρα της Ιεράς Κοινότητος και στις Μονές Διονυσίου και Γρηγορίου, το δομημένο περιβάλλον δεν είχε αλλάξει από τις αρχές του αιώνα.

Πρόλαβα στην τράπεζα του Ρωσικού το ενιαίο χειρόμακτρο που απλώνεται σε όλο το μήκος του τραπεζιού, το οποίο βλέπομε στις βυζαντινές τοιχογραφίες του Μυστικού Δείπνου, και έχει τώρα αντικατασταθεί από χαρτοπετσέτες. Οι κοινόχρηστες εγκαταστάσεις υγιεινής ήταν αυτές που περιγράφει και σχεδιάζει ο Ορλάνδος στην «Μοναστηριακή Αρχιτεκτονική». Ζήτημα είναι αν σήμερα έχει μείνει μία για δείγμα. Είχες γενικά την αίσθηση ότι ο χρόνος έχει σταματήσει και

ζεις σε καιρούς αλλοτινούς. Κάθε μονή είχε ένα χειροκίνητο τηλέφωνο, και στις ενδιάμεσες μονές μπορούσε κανείς να παρακολουθήσει τις συνδιαλέξεις των γειτονικών ιδρυμάτων.

Οι επισκέπται λιγοστοί, δυο τρεις ολιγομελείς παρέες το πολύ σε κάθε μοναστήρι, κυρίως ξένοι. Το διαμονητήριο σου επέτρεπε να διανυκτερεύσεις δύο νύκτες σε κάθε μονή, σύνολον σαράντα μερόνυκτα. Καμία μονή δεν ζητούσε να ειδοποιηθεί εκ των προτέρων για την άφιξη προσκυνητών, ούτε έθετε όρια στον αριθμό των ατόμων που μπορούσε να φιλοξενήσει.

(Ομιλία με αφορμή την Έκθεση με τίτλο “Άγιον Όρος. Παναγιώτης Βοκοτόπουλος. Φωτογραφίες, 1956-2001” που είχε πρωτοπαρουσιαστεί στους εκθεσιακούς χώρους της Αγιορειτικής Εστίας από τις 13 Μαΐου 2008 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2008. Από τις 31 Ιανουαρίου 2015 η εν λόγω έκθεση παρουσιάζεται στο Βελιγράδι, στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Δήμου Βελιγραδίου, σε συνεργασία με την Ακαδημία Επιστήμης και Τεχνών της Σερβίας, με το Ίδρυμα Φίλων του Αγίου Όρους Βελιγραδίου και με το Ίδρυμα της Μονής Χιλανδαρίου.)